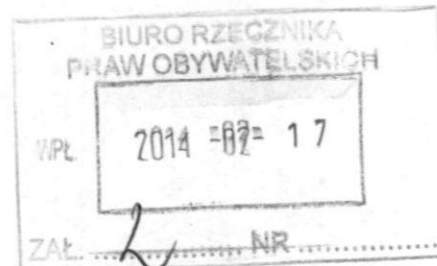




PG VII G 073/81/13



Pani
dr hab. Irena Lipowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena Lipowicz

dotyczy: PRO - 720173 – II – 701.1/13/JN

Z dużym zaniepokojeniem przyjąłem wypowiedź Pani Rzecznik w dniu 10 października 2013 roku, podczas posiedzenia Sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka poświęconego Raportowi Rzecznika Praw Obywatelskich z działalności w Polsce Krajowego Mechanizmu Prewencji w 2012 roku, z której wynikało, że w Polsce w zakładach karnych osadzonych jest 260 osób, które nie powinny tam przebywać, ponieważ nie potrafią ocenić popełnionych przez siebie czynów.

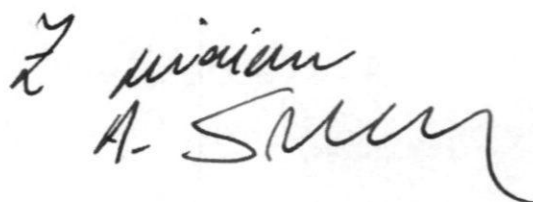
W związku z tą informacją niezwłocznie zwróciłem się o bliższe dane do Pani Rzecznik, a po uzyskaniu odpowiedzi zawartej w piśmie z dnia 10 grudnia 2013 r., wystąpiłem do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej o przekazanie szczegółowych informacji odnoszących się do wszystkich ewentualnych przypadków przebywania w zakładach karnych osób o różnym stopniu upośledzenia, które nie powinny przebywać w placówkach penitencjarnych.

Informacje Generalnego Dyrektora Służby Więziennej, przekazane mi w piśmie z dnia 10 lutego 2014 roku, które załączam, nie wskazują na konieczność podjęcia przez Prokuratora Generalnego bądź podległych mi prokuratorów działań prawnych i organizacyjnych, mieszczących się w zakresie ustawowych kompetencji prokuratury.

W szczególności podkreślić należy, że przekazana mi informacja stanowi w istocie ogólną analizę problemów, które stoją przed służbą więzienną w związku z osadzeniem w placówkach penitencjarnych osób upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym. Z informacji tej wynika, że obecnie ponad dwieście takich osób osadzonych jest w aresztach śledczych oraz zakładach karnych. Osoby te stanowią szczególną grupę pacjentów oddziałów terapeutycznych. W oddziałach tych skazani poddawani są indywidualnym i grupowym oddziaływaniom terapeutycznym, terapii zajęciowej, a w razie potrzeby mają zapewnioną ambulatoryjną opiekę psychiatryczną. Zgodzić się przy tym należy z twierdzeniem Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, że dużym obciążeniem dla więziennictwa jest funkcjonowanie osób upośledzonych w okresie przed umieszczeniem ich w oddziałach terapeutycznych. Jako jedną z przyczyn długiego przebywania w aresztach śledczych osób ze stwierdzoną chorobą psychiczną wskazano długie okresy oczekiwania na internację osadzonych oraz długotrwały proces wydawania przez sądy stosownych orzeczeń.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Dyrektor Generalny Służby Więziennej nie przedstawił mi żadnych konkretnych przypadków naruszenia przepisów prawa w odniesieniu do osób osadzonych oraz nie zakwestionował prawidłowości jakiegokolwiek orzeczenia sądu zapadłego w stosunku do osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności intelektualnej.

Informując Panią Rzecznik o braku przesłanek do podejmowania w chwili obecnej przez prokuratorów działań o charakterze prawnym w odniesieniu do sygnalizowanej problematyki, deklaruję, że prokuratorzy uczestniczący w postępowaniu wykonawczym przed sądami w charakterze strony tego postępowania, mając na uwadze sytuację osób upośledzonych intelektualnie, osadzonych w placówkach penitencjarnych, będą podejmowali przewidziane przepisami prawa działania, w szczególności składając odpowiednie wnioski procesowe oraz zajmując stosowne stanowisko.



Andrzej Seremet



DYREKTOR GENERALNY
Służby Więziennej

Warszawa, dnia 10.02.2014 r.

BP – 070/12/14/4

PROKURATURA GENERALNA
Biuro Prokuratora Generalnego
otrzymano dnia 2014-02-12

Pan

Andrzej Seremet

Prokurator Generalny

Szanowny Panie Prokuratorze

W odpowiedzi na pismo o sygnaturze PGVII G 073/81/13 dotyczące przebywających w zakładach karnych i aresztach śledczych osadzonych z upośledzeniem umysłowym, uprzejmie informuję, iż na podstawie analizy danych z systemu NoeNET aktualnie w polskich jednostkach penitencjarnych przebywa 7 osadzonych, wobec których sąd zastosował art. 31§1 KK (oczekują na wykonanie tej kary lub są w trakcie wykonywania). W grupie tej znajduje się 3 tymczasowo aresztowanych i 4 skazanych.

W przypadku żadnej z wyżej wymienionych 7 osób przebywających w warunkach izolacji z orzeczonym art. 31§1 KK, artykułu tego nie zastosowano z uwagi na upośledzenie umysłowe. Tak więc wszyscy odbywający karę osadzeni z upośledzeniem umysłowym zostali uznani przez sąd orzekający za zdolnych do odbywania kary pozbawienia wolności.

Jednocześnie informuję, iż Służba Więzienna jako organ wykonawczy nie uczestniczy w postępowaniach karnych i tym samym nie jest uprawniona do składania wniosków związanych ze stosowaniem przez sądy art. 31§1 KK.

Skazani upośledzeni umysłowo zgodnie z art. 96 KKW kierowani są do odbywania kary w systemie terapeutycznym i odbywają karę w przeznaczonych dla nich oddziałach terapeutycznych dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo. W polskim systemie penitencjarnym funkcjonują 22 tego typu

oddziały, które łącznie dysponują 1719 miejscami.

Osoby upośledzone w stopniu umiarkowanym i znacznym, których szacunkowo przebywa aktualnie w polskich jednostkach penitencjarnych ponad 200 stanowią szczególną grupę pacjentów oddziałów terapeutycznych. Zważywszy, iż ich funkcjonowanie intelektualne przypomina w przypadku niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym funkcjonowanie dziecka na poziomie 9 roku życia, a w przypadku osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu znacznym funkcjonowanie dziecka na poziomie 6 roku życia, oddziaływania wobec tej grupy pacjentów oddziałów terapeutycznych muszą koncentrować się wokół trenowania czynności samoobsługowych i higienicznych, usprawniania motorycznego, a w dużej mierze także polegają na zapewnianiu ochrony i bezpieczeństwa w relacjach z innymi osadzonymi. Ponadto skazani w oddziałach terapeutycznych poddawani są indywidualnym i grupowym oddziaływaniom terapeutycznym, terapii zajęciowej, a także w razie potrzeby mają zapewnioną ambulatoryjną opiekę psychiatryczną.

Jednocześnie zaznaczyć należy, iż każdy przypadek należy traktować indywidualnie z uwagi na zróżnicowanie, dysharmonię w zakresie rozwoju poszczególnych funkcji.

Osobnym problemem i dużym obciążeniem dla więziennictwa jest funkcjonowanie osób upośledzonych w okresie przed umieszczeniem w oddziale terapeutycznym np. w okresie tymczasowego aresztowania.

Ponadto informuję, iż problemem dla służby więziennej jest długi okres oczekiwania na internację osadzonych uznanych za chorych psychicznie (w praktyce okres ten wynosi około pół roku) oraz długi okres oczekiwania na orzeczenie sądu po wydaniu opinii przez biegłych psychiatrów. Sytuacje te powodują, iż osoby ze stwierdzoną chorobą psychiczną przebywają miesiącami w aresztach śledczych zamiast w szpitalach psychiatrycznych, gdzie powinny być poddawane odpowiedniemu leczeniu lub rehabilitacji.

powożeniem



gen. Jacek Włodarski

Wyk. w 2 egz:

- 1 - adresat
- 2 - a/a

PROKURATURA GENERALNA

PROKURATURA GENERALNA

Biuro Prokuratora Generalnego

02-528 Warszawa, ul. Rakowiecka 26/30

NIP: 7010214516 REGON: 142167030

-3-

PG VII GOE 13/81/13

E 17 02 14/31

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE	2014 -02- 17
ZAL	NR

Pani
dr hab. Srena Ligowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich